

OBSERVAȚII ASUPRA GRAIULUI RUSESC AL LIPOVENILOR DIN SATUL PISC, RAIONUL BRĂILA

VICTOR VASCENCO

Adunarea materialului. Studiarea graiului velicorus al populației lipovenești din Pisc s-a făcut prin anchete directe, efectuate pe teren de autorul acestui articol, ajutat de asist. R. Chivescu, în vara anului 1960. Pentru o mai bună orientare, de ansamblu, asupra particularităților limbii ruse vorbite de lipoveni, adunarea materialului a fost precedată de o anchetă de sondaj, efectuată în iulie 1959 în localitățile dobrogene Carcaliu, Slava Rusă și Sulina.

Anchetatorii și-au propus drept scop precizarea, pe plan sincron, a principalelor trăsături (fonetice, morfologice, lexicale și — într-o măsură mai mică — sintactice) ale structurii graiului velicorus din Pisc, sprijinindu-se în studiul lor pe datele geografiei lingvistice privind graiurile velicoruse din U.R.S.S. Studiul de față nu pretinde să examineze exhaustiv fenomenele amintite. Am considerat că este necesar să relevăm, în primul rând, cele mai caracteristice particularități ale graiului, urmînd ca ulterior să extindem cercetările noastre într-un plan mai larg (studiarea detaliată a fenomenelor de sintaxă, a raportului dintre grai și limba literară etc.).

Stringerea materialului s-a făcut pe baza *Chestionarului general slav pentru studierea lexicului dialectal*¹, întocmit sub formă de proiect de Secția I-a de dialectologie a Institutului de lingvistică al Academiei Poloneze de Științe (Varșovia, 1958)². Cele aproape 1700 de întrebări grupate în jurul a 25 de teme centrale (regnul animal; pescuit; păstorit; creșterea animalelor; regnul vegetal; livada, grădina de flori și zarzavat; agricultura etc.) au permis o explorare destul de largă a lexicului. Întrucît, însă, chestionarul

¹ Chestionarul ne-a fost pus la îndemînă în traducere românească de către Asociația slaviștilor din R.P.R. Verificarea și lărgirea materialului cules pe baza acestui chestionar va avea loc în cursul anilor 1961—1962.

² Problema structurii chestionarului general slav și, implicit, a atlasului comun al limbilor slave depășește, evident, limitele articolului de față. Despre aceasta vezi: R. I. Avanesov și S. B. Bernștein, *Лингвистическая география и структура языка. О принципах общеславянского лингвистического атласа* (IV Международный съезд славистов. Доклады), Moscova, 1958; Z. Stieber, *O projekcie ogólnosłowiańskiego atlasu dialektologicznego*, „Славянская филология. Сб. статей”, Moscova, 1958, p. 129—135; G. Mihăilă, *Problemele atlasului comun al limbilor slave la al IV-lea Congres al slaviștilor* (Moscova, 1—10 sept. 1958), SCL, 4, 1958, p. 537—541.